

28 676 NAVO

Nr. 376 Brief van de minister van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2021

Hierbij ontvangt u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, het verslag van de bijeenkomst van de NAVO-ministers van Defensie van 21 en 22 oktober 2021. De bijeenkomst stond in het teken van de verdere versterking van de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging, en Afghanistan. Ook vond er een informele sessie plaats in aanwezigheid van EU plaatsvervangend SG Charles Fries, namens Hoge Vertegenwoordiger Borrell, en de ministers van Defensie van Finland en Zweden over trans-Atlantische veiligheid. De ministers van Defensie spraken in de *Nuclear Planning Group* over het nucleaire beleid van de NAVO.

Afschrikking en verdediging

Op de agenda stond de versterking van de afschrikking en verdediging van het bondgenootschap, waaronder SACEUR's *Area-of Responsibility-Wide Strategic Plan* (SASP). In het verlengde daarvan spraken de ministers ook over het zekerstellen van de juiste capaciteiten voor een adequate afschrikking en verdediging. Het SASP is het strategische plan ter verdediging van de Euro-Atlantische regio in tijden van crisis en conflict. Dit plan vormt het fundament voor nieuw te ontwikkelen operationele plannen om potentiële vijanden af te schrikken en het NAVO-verdragsgebied indien nodig te verdedigen. Om, indien de omstandigheden dit nodig maken, deze operationele plannen te kunnen uitvoeren, zal het nodig zijn om de relatie tussen deze plannen enerzijds en beschikbare en gereed gestelde eenheden anderzijds te versterken. Aan genoemde eenheden worden hoge eisen gesteld, en om zeker te stellen dat de individuele bondgenoten over de juiste capaciteiten beschikken, wordt ingezet op een nauwe relatie tussen operationele planning en de planning van capaciteiten via het defensieplanningsproces (het NDPP).

Bondgenoten onderschreven eensgezind het belang van het SASP voor de NAVO in de huidige veiligheidssituatie. Nederland heeft steun uitgesproken voor de hernieuwde nadruk op collectieve verdediging en de versterking van de gezamenlijke afschrikking en verdediging. Nederland steunt ook de uitwerking van verdere operationele plannen door SACEUR. Het kabinet is zich bewust dat Nederland nog niet voldoet aan de afspraken in NAVO-verband over Defensie-uitgaven. De minister van Defensie gaf aan dat de defensie-uitgaven in de huidige kabinetsperiode zijn gegroeid en in de komende jaren naar zijn verwachting verder zullen groeien.

Afghanistan

De ministers spraken over te leren lessen van de NAVO-inzet in Afghanistan. De ministers kregen inzicht in enkele bevindingen uit de tot nu toe gevoerde discussie in NAVO-verband. Deze hadden betrekking op onder andere de opzet en *scope* van de missie en het hoge ambitieniveau van de internationale gemeenschap, alsmede het begrip van de Afghaanse werkelijkheid en de regionale context. Aan de orde kwam ook het feit dat er gedurende de afgelopen 20 jaar geen enkele uit Afghanistan afkomstige terroristische aanval op een bondgenoot heeft plaatsgevonden. Ook noemden bondgenoten de onderlinge solidariteit en de samenwerking tussen bondgenoten en partners als positieve uitkomst van de NAVO-inzet. Nederland heeft het belang van een grondige evaluatie benadrukt, en het belang de geleerde lessen in de toekomst toe te passen.

Verschillende bondgenoten, waaronder Nederland, benadrukten het belang om te voorkomen dat Afghanistan opnieuw een vrijhaven wordt voor terroristische organisaties. Vanuit de NAVO werd benadrukt dat de terrorismedreiging in Afghanistan nog steeds aanwezig is. Bondgenoten gaven aan dat deze dreiging eerst beter bestudeerd moet worden, voordat de NAVO-bondgenoten het ambitieniveau bepalen. Bondgenoten spreken verder over de toegevoegde waarde van een eventuele toekomstige NAVO-bijdrage aan de strijd tegen terrorisme in Afghanistan bij onder andere de volgende bijeenkomst van de ministers van Defensie in 2022.

De ministers werden geïnformeerd over de voortgang van de hervestiging van circa 1.900 lokale NAVO-medewerkers (en hun familieleden) die tijdens de evacuatieoperatie in augustus 2021 door bondgenoten zijn geëvacueerd. Een deel van hen verblijft nog tijdelijk in opvanglocaties in Kosovo en Polen. Canada heeft aangegeven de evacués waarvoor nog geen land van hervestiging is gevonden, op te nemen. Het kabinet informeert uw Kamer hierbij dat de operatie ten behoeve van de tijdelijke opvang in Kosovo, *Allied Solace*, is verlengd tot 28 februari 2022. Zoals eerder aan uw Kamer gemeld, bestaat de door Nederland beschikbaar gestelde militaire capaciteit voor de operatie uit één tandheelkundig specialist en twee assistenten (Kamerstuk 27925 nr. 808). Zij blijven beschikbaar zolang de NAVO een beroep doet op deze capaciteit.

Trans-Atlantische veiligheid

Tijdens de derde werksessie spraken de ministers met EU plaatsvervangend SG Charles Fries en met de ministers van Defensie van Finland en Zweden over gedeelde uitdagingen en dreigingen voor de trans-Atlantische veiligheid en over NAVO-EU samenwerking. Bondgenoten, waaronder Nederland, benadrukten het belang van deze samenwerking in het kader van de verslechterende veiligheidssituatie. De ontwikkeling van een nieuw Strategisch Concept door de NAVO en van een Strategisch Kompas door de EU bood volgens de ministers een uitgelezen kans om coherentie tussen beide documenten te bereiken. De meeste ministers spraken ook steun uit voor concretere samenwerking tussen de NAVO en de EU, bijvoorbeeld op het gebied van politieke consultaties, hybride dreigingen, de

invloed van klimaatverandering en de effecten van defensie op het klimaat, opkomende disruptieve technologieën, en militaire mobiliteit.

Technologische innovatie

En marge van de bijeenkomst woonden 18 bondgenoten, waaronder Nederland, een ceremonie bij voor de oprichting van het NAVO *Innovation Fund*. Dit fonds is, samen met de *Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic* (DIANA), onderdeel van het NAVO *Innovation Initiative*. Tijdens de NAVO-Top van juni jl. is besloten tot dit initiatief. Het NAVO *Innovation Fund* richt zich op samenwerking tussen civiele en militaire *innovators* in de landen van het bondgenootschap die werken aan *Emerging and Disruptive Technologies* (EDT's). In de aanloop naar de bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken op 30 november en 1 december, spreken bondgenoten nader met elkaar over de bestuursvorm, de structuur en de randvoorwaarden van het fonds. Het kabinet zal uw Kamer over relevante ontwikkelingen informeren.

CHST

Het kabinet informeert uw Kamer hierbij ook over het NAVO *Counter Hybrid Support Team* (CHST) voor Litouwen. Een CHST bestaat uit civiele experts die bondgenoten adviseren in geval van een (dreiging van een) hybride conflict. Afgelopen augustus heeft Litouwen aan de SG NAVO een verzoek voor een CHST gedaan. In september jl. is een dergelijk team in Litouwen actief geweest voor analyse en advies over hybride dreigingen aan de grens met Belarus. Eén Nederlandse civiele expert heeft deelgenomen aan dit CHST. Met het sturen van dit team geeft NAVO een belangrijk signaal van solidariteit met Litouwen af.

De minister van Defensie
H.G.J. Kamp